

BALADA O KARLU IV. (ze sb. *Balady a romance*)

Král Karel s Buškem z Vilhartic
teď zasedli si k dubovému stolu —
ti dva už pili mnohou číši spolu
a zapěli si z plných plic.
»Nuž dej sem zlaté číše, páže,
a nalej vína — dolej výš —
dnes, pane Bušku, cosi zvíš!«
král Karel vesel káže.

»Zde po tom víně, Bušku, slyš,
domácí slunce naše v loni hrálo —
toť první víno, které v Čechách zráló —
aj tedy vzhůru, pijme již!«
A pili — král však náhle prsknul —
»To že je víno? tenhle kvas?
vždyť ústa křiví, láme vaz! «
a zlostně rukou mrsknul.

»Eh — vezu révu z Burgund sem,«
král dál a dál si v zlosti svojí vede,
a takovouhle peluň mně z ní svede
ta velebená česká zem!
Jsem přesvědčen, když broskve vsadím,
že sčesám trpké trnky s nich,
a chceš-li klidit pustý smích,
zde růže sázet radím!

Však jaká země — taký lid!
vás kdyby učít chtěli všichni svatí,
zda všimnou si jich Češi paličatí —
buď svatý rád, když není bit!
Jak bych zde mlátil otep slámy!
Nechť chci co chci, za krátký čas
se všechno jinak zvrhne zas —
mám já to bídu s vámi!«

Přec zase číši k ústům zdvih',
a napiv se, své velké dobré oči
teď kradmo přes stůl po soudruhu točí,
ten však je jako pěna tich.
Jen — aby marně nezahálel —
pan Bušek máčel zub a pysk
a víno ku punebí tisk'
a po jazyku válel.

»Ba je to bída teď«, děl zas král
a rychle zavdal sobě vína znovu,
tak rychle, jak by bránil zlému slovu;
však kolem úst již úsměv hrál.
»Mám žízni umřít? — na mou víru,
Ty's oslep', páže — nevidíš,
že přede mnou je prázdná číš? —
a dej mi dobrou míru!

Pij, Bušku — již se nezarmuť —
a poslyš, co Ti král Tvůj moudrý praví:
můj jazyk je jak známo vybíravý —
a našel již v tom víně chuť.
Víš — zkoumat třeba, Bušku milý!
to víno má svůj zvláštní ráz,
zprv trpké, ale milé zas —
my, myslím, už se vpili!«

»»Nu vidíš, králi: tak náš lid!
Má duši zvláštní — trochu drsná zdá se —
však květe po svém, v osobité kráse —««
teď přerušil svůj náhle klid
hned rozveselen Vilhartice —
»»ach přiblíž k tomu lidu hled
a přitiskneš svůj k němu ret
a neodtrhneš více!««